

ABONY

Társadalmi, ipari, kereskedelmi és közgazdasági lap.

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egészévre	8 korona
Fél évre	4 korona
Negyedévre	2 korona
Egyes szám ára 16 fillér.	

Felelős szerkesztő

TEMESKÖZY GERZSON

Kiadótulajdonos

SZERDAHELYI JÁNOS

Hirdetmények,

nyiltterek, valamint előfizetési és hirdetési díjak közvetlen a kiadóhivatalhoz küldendők
— Nyilttér sora 1 korona. —

Piros karácsony.

Örök szégyene lesz az emberiségnek, hogy midőn száz meg száz millió lélek, az egész keresztény világ egyik legnagyobb ünnepét, a Megváltó születésének évfordulóját üli, midőn minden nagy érzés, mely az emberi lélekbe befér, a szeretet nagy érzése árad szét az egész földön s a hálaének zsolozsmái hullámanak föl az égig, honnét az üdvözítő szálla alá a bűnös világ megváltására, akkor sem állhat meg egy pillanatra sem az öldöklés, nem nyugodhatnak hüvelyekben a kardok, nem hallgathatnak el az ágyu óriások, a halálordítások, nem lehet egy órai csend és nyugalom, hogy e szent ünnepen a legelfásultabb harcos is, levehethné kemény csákóját egy pillanatra a havas lövészárokban és bele vehethetné buzgó énekének hangjait karácsony éjjelén felhangzó zsolozsmába:

„Menyből jövök most hozzátok . . .“

Nem! Hörghi az elvakult, buta orosz gőg.

Nem! Gondolja az angol kufár lélek.

Nem! Sójajtja könnyes szemmel a megbotlott francia.

És hiába a keresztény világ egyik fejének intő, kérő szava, hiába az őszes kereszténység felháborodása ez istentelenség láttára, a gőg, a számítás és a hiúság keresztül gázol immár mindenben, a tisztességen, szótartáson, becsületen, hiten és keresztül magán az Istenség fogalmán.

A pogány harcosok is előszeretettel terítették le ellenségeik vezéreit, de aztán megálltak s tiszte-

lettel várták meg, még eltemetik.

A régi, zsoldos, durva harcosok is megtartották az ünnepeket s még a más hiten lévő ellenfél is békét hagyott az ünnepet tartó ellenfélnek, csak a kultura legmagasabb fokán álló népek aljasodtak le annyira, hogy a vélt siker érdekében lökik ki lelkükből a nemesebb érzelmeiket.

Ördögök azok, nem emberek, akik e napon elért győzelmeiken örülni tudnak és a vesztett csatánál nagyobb mérvben markol szívünkbe a fájdalom, hogy a szeretet e nagy ünnepén ölni kellett, hogy még ez egy napon sem férközhett hozzánk az emberiségnek egy halvány sugara.

Ebből az egyetlen tényből, hogy a pápa ama kérésének, hogy a harczok karácsony szent ünnepén szüneteljenek, a németek és a magyarok, sőt még a törökök is készsággal kívántak eleget tenni, de ez a nemes intenczió az angolok, francziák és oroszok aljas ösztönein megtörött, megállapítható, hogy hol az igazság, ki miért küzd s miért kell nekünk most annyit áldoznunk.

A penitencialis hét első napján, pont éjfélkor erős, hosszan tartó mennydörgés vonult végig hazánkon, ebben a szokatlan téli mennydörgésben nyilvánult meg az ég és a magyar nemzet együttes felháborodása, haragja ellenségei istentelenségén és ebben fejeződött ki elszántságunk, hogy őket győzelemre jutni nem engedjük.

És a kultura geniusa

öltön gyászt magára és ne vesse le azt soha, hogy mindég, a világ végeig emlékeztesse az emberiség jobbik részét arra, hogy voltak Európában népek, kik Isten nevével indultak harcba, s az Isten fia, a földi bűnök és gyötrelmek megváltása főséges eszméje áldott születésének fényes ünnepén tapostak sárba minden gondolatot, eszmét, mely Istenhez emel föl bennünket és rugtak föl czélt, irányt és akaratot, melyekkel Krisztus után indulunk, melyeket a Krisztusi eszme felölel, az ember szeretet hirdet s a keresztény világ milliói vallanak.

Piros karácsonyt ülünk!

Művelődés, hitbuzgalom és ember szeretet geniusa: takard el arcodat.

Temesközy Gerzson.

Adományok vöröskereszt kórházunk részére:

Gróf Vigyázó Sándor 500 korona, Richter Béla 100 drb. szivar, 50 drb. cigaretta, gyufa, Pokorny Frigyes 100 drb. cigaretta, Dobos Károlyné 150 drb. sütemény, Hágy Mórné 120 drb. pogácsa, Politzer Mihályné egy nagy kosár pogácsa, Hágy Mórné 120 drb. sütemény, Lévy Mihály 200 drb. rétes, Fábán Istvánné egy nagy kosár sütemény. Fitos Jánosné 11 liter tej, Mészáros Istvánné 5 l. tej, 14 drb. tojás, Eisler Szidónia 2 ü. paradicsom, 2 ü. befőtt, özv. Weinbergerné 2 tál befőtt, Fördös Károlyné 2 pár csirke, 2 kg. kockacukor, Király István 1 kosár alma, 1 üveg bor, Temesközy Gerzsonné 10 l. bab, 2 l. mák, 3 l. lekvár, Romhányi Mari 9 l. tej, Gulner Gyuláné 1 nyul, egy nagy tál tepertő, 10 kg. kolbász, özv. Vámosi Józsefné 4 l. tej, Beliczey Tibor 6 zsák krumplics, 1 véka bab, 1 zsák zöldség, Havas Samu 10 kg. rizs, 4 kg. kockacukor, Szánthó Elekné 6 drb. nagy kappan, Fekete-kávét adtak: Altman Gyuláné,

Hágy Mórné, Piros Jánosné, Wiener Ida, Homokj Istvánné, Politzer Mihályné, Fábán Istvánné, Eckstein Ignác fejevándosokba egy kocsiderék széna.

Meleg ruhaneműt adtak: Az izr. elemi iskola növendékei Wiener Ida vezetése alatt 10 pár csuklólövő, Meleg Aranka 1 pár csuklólövő, tépés. Eisler Szidónia 1 drb. paplan, 2 drb. alsónadrág, 3 drb. ing, 1 drb. prémkabát, 1 drb. nadrág.

Fogadják a nemes szívű adakozók hálás köszönetünket.

Gondnok.

Levél.

Képviselőnk a katonai árva ügyének felkarolásáról ezt a szép levelet kapta:

Nagyságos Képviselő ur!

A Budapesti Hirlap mai számában megjelent újságcikkét, a mely az újévi üdvözlések megváltásáról szól, őszinte örömmel olvastam.

Fényes tanujele e cikk Nagyságod emberszeretetének, s minden sorából egy nemesen érző szív melegsége sugárzik ki. Meg vagyok róla győződve, hogy a cikkben hangoztatott eszme hazánk áldozatkész közönségének összes rétegeiben élénk visszhangra s teljes helyeslésre fog találni.

A magam részéről arra kérem, engedje meg, hogy cikkének megjelenése alkalmából őszintén üdvözölhessem és egyúttal felkérhessem, hogy a vezetésem alatt álló Hadsegélyező Hivatalt az eleje tüzőt nemes cél elérésében ékes tollával zental is támogatni és vidéki propagandánk céljaira való felhasználását megengedni méltóztassék.

Fogadja Nagyságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánítását.

A Hadsegélyező Hivatal vezetője:

Kirchner

cs. és kir. altábornagy.

Szombati levelek

„54 fillér egy kilogramm kenyér, 10 fillér egy tojás, 1 K. 54 fillér 1 klg. marhahús, 7 kor. egy mázsa krumplics és 6 kor. egy zsák csöves kukorica.“

Igy sóhajtott föl egyik vidéki laptársunk néhány héttel ezelőtt s hol állunk ma?

Szó sincs róla, a háborus viszonyok fokozottabb szükségleteket s a fokozottabb szükségletek fokozottabb árakat vonnak maguk után. Ez azonban a végtelenségig nem mehet.

A buzának, lisztnek kormányrendelettel történt szabályozása, majd még némi igazodás után „hallt“-ot kiáltott a kenyér drágulásának, de hol vannak még a többi élelmi cikkek árai s hová mennek?

Egy tojás 16—20 fillér! S ha ennek arányába mennek a többi cikkek árai is, itt csak a termelők élhetnek meg, no meg a katonai szállítók. De akiknek még ma is csak annyi a jövedelmük, mint a háboru előtt s azoknak a szegény iparosoknak, kiknek munkájuk nincs, hogy azok hogy élnek, miből, annak a mindentudó a megmondhatója.

Akiknek termelt némi gabona némüik, akiknek vannak jószágaik, baromfiak, nem hogy piacra szorulnának, de ma kétszeres, háromszoros áron árúsihatják termelvényeiket, és pedig bőségesen, mert hisz az állam többnyire ott pótolja az aprópénz szükségletet. Ez szüli aztán az elbizakodott hangokat, hogy „ha a zsidók fölemelték a petróleum árát, mi meg föl-emeljük tej, túró, vaj, tojás és baromfi árát.“

Mintha az a szegény kereskedő tehetne arról, hogy Romániából, meg Amerikából nem lehetvén petróleumot szállítani, ők is kétszeres áron kénytelenek beszerezni.

Nem T. P. publikum! A háboru csapásaiból nem szabad meggazdagodnia senkinek, mert az ilyen bünös szándék egyenlő a hazaárulással.

Ha már bele mentünk a gabona árak szabályozásába, bele kell mennünk más némü legszükségesebb élelmi cikkek árainak szabályozásába is, vagyis vagy adja a termelő tisztességes polgári haszon mellett terményeit, vagy nem adja, mert nem akarja más kép, hát tartsa meg magának!

Keservesen jutunk ma ahhoz a néhiány garashoz, amiből itt meg kell élnünk, harciba vonult családtagjainkat, felebarátainkat, azok családjaikat, árvaikat, sebesültjeinket, kórházunkat istápolnunk, s ez majdnem egyedül a középosztály váilait nyomja, azok adják oda utolsó filléreiket is a haza oltárára s ha a piaciz uszóra is oda szegődik ezen osztály jótékonyágának ellenállhatatlan gyakorlásához, akkor akár milyen győzelmes lesz is a háboru, a halottokon és sebesülteken kívül még egy áldozata is lesz, amit nem pótolhat semmiféle kedvező „népmazgalmi statisztika.“

Togó.

Szerdahelyi János
könyvnyomdájában
egy tanuló felvétetik.

Levél a szerkesztőhöz.

Egy harcosunk kérésére közzé tesszük az alábbi sorokat:
„Északi Harcz Tér. Igen tisztelt Szerkesztő úr Temes! Sziveskedjék az abonyi lapunkba betenni, hogy mindazoknak, akik reám gondolnak, ezuton mondok hálás köszönetet. Jól vagyok, csak a Hideg nagy, mert az is orosz. Csókolom a családomat.

Krausz Sándor örvezető,
Saprenoks Batallion 4. 5. század
Feldpost 58. Zensurert.“

Mi újság?

A Kárpátoknál!

Irta: Rithnovszky Antal.

Jertek kutya muszkák,
Ép titeket vártunk.
Meg van köszörülve,
Bajnévünk és kardunk.

Nem is kopik az el,
Mig csak egy muszka lesz!
Esküszünk az égere!
Hogy az másképp nem lesz.

Oroszlán ketreczet,
Ha még nem láttatok.
A Kárpátok alján,
Bele marsolhattok.

Tigris ott a huszár,
Oroszlán a baka!
A tűzér pedig
A tűzes istennyila.

Most pedig mindenki,
Álljon a talpára!
Mit csinál a magyar,
A világ hadd lássa

Amerre a nap jár,
Tudja meg mindenki,
Hogy a magyart soha,
Meg ne bántsa senki.

— **Jövő számunk Karacsony első napján fog megjelenni.**

— **Katonáink árváiért** ujévi üdvözlötüket megváltották: Teszáry László 10 K., Malobicky Ferenczné 20 K., Székely Oszkár 10 K., Vajkó Antalné 8 K., Pusztay János 5 K., Csasztalik Imre 5 K., Skrábik Lászlóné 1 K., Varga Jánosné 40 f. Közönségünk körében e nemas célra lelkesen folyik a gyűjtés, amely január 10-ig tart. Hisszük, hogy az eredmény országszerte jó lesz, mert a hadsegélyző bizottság is magáévá tette ezt az eszmet.

— **Lemondás.** Battik Miklós az önkéntes tűzoltó testület parancsnokságáról lemondott, annak vezetését ideiglenesen Temesközy Gerzson tüzr. felügyelő vette át.

— **Az 1915. kisorolt esküdt képes egyének névjegyzéke:** Altman Sámuel, Barkó István, Brück Adolf, Dobozy Kálmán, Eckstein Ignác, Gajzágó Lukács, Gulner Gyula, Klein Antal, Löffler Miksa, Reinle János, Véli Miksa.

— **A kecskeméti törvényszéknél működő esküdtészek** elnökévé a jövő 1915-ik évre Dr. Kiss János törvényszéki elnököt, helyettesévé Aág Miklós törvényszéki bírót nevezte ki a budapesti kir. tábla elnöke.

— **Helyre igazítás.** Mult számunkban sajtóhiba folytán a gabona áraknál tévesen közöltük az árpa árát 32 K. 70 f.-rel, mert annak hivatalosan megállapított ára 23 K. 70 f.

— **Az állit. temetkezési egylet** tagjai figyelmeztetnek, hogy úgy az alapszabály, mint a választmány határozata szerint halotti díjak mind addig ki nem fizethetők, mig a tag elhalálása igazolva nincs. A harc-téren elesett tagok, ha belföldön haltak el, a hatotti bizonylatuk az elnökség által beszerezhetők és annak alapján a díjak kifizetnek, — a külföldön (Szerbia, Orosz-Lengyel ország, Galiczia, Német, Francia ország) elesettek után, a belügyminiszterium kimutatása alapján fognak a díjak kifizetenni, így kívánja ezt az egylet szoros érdeke is. Az ezen intézkedés ellen lázító az alapszabályok értelmében a tagok sorából töröltetni fognak.

Temesközy Gerzson elnök.

— **Új vonat.** F. hó 5-étől kezdve tőlünk délben egy gyorsvonat indul Budapestre és onnét indul 2 o. 20 p.-kor.

— **Új telefon szám.** Szarka Dezsőné sütődeje, zöldfa utca 9 sz. a telefon 57 szám alatt bekapcsoltatott.

— **Tanítók, tanárok felmentése.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a honvedelmi és hadügyminiszterrel egyetértőleg rendeletet adott ki, mely szerint — tekintettel a népnevelés szükségességére és a már is nagyon észlelhető tanítóhiányra, nehogy újabb behívások tetézzék az ifjuság nevelési fogyatékoságait a tanárokat és tanítókat fölmenti a katonai szolgálat teljesítésének kötelezettsége alól.

— **Az eltűntek családtagjainak segélyezése.** A honvedelmi miniszter aként rendelkezett, hogy miután a veszteség kimutatások az eltűntek neveit ezentul nem hozzák, köteleességévé tette minden egyes hadkiegészítő parancsnokságnak, hogy az eltűntek neveit közölje az illetékes hatóságokkal. A hatóságok kötelesek gondoskodni arról, hogy az eltűntek családtagjai részére a megillető ellátási díjak gyorsan folyósíttassanak.

— **Rendelet a katonai felszerelésekről.** A m. kir. belügyminiszter előterjesztésére elrendelte, hogy a talált katonai felszerelési tárgyakat, ugmint ruházatot, felszerelést, takarót, látcsövet, kerékpárt, szerszámokat, edényeket, lószerszámokat, nyergeket, kézilőfegyvereket, kardokat, löszereket, tűzérségi lövedékek hüvelyeit stb. a legközelebbi katonai parancsnokságnak vagy közigazgatási hatóságnak haladéktalanul be kell szolgáltatni. Azok akik ily cikket találtak, de a hatóságoknak

be nem szállították, az 1878. évi V. t.-c. 365. §-ában foglalt vétséget követik el és megfelelőleg büntetendők.

— **Korcsmai gyilkosság.** Fuchs Herman szolnoki korcsmajában mulatott e hó 4-ikén Bakonyi Béla közvitész több társával. Italozás közben a cimborák összekülönböztek. Fuchs rendet akart csinálni, de a feldühödött közvitész fegyverével hasba szurta. A szurás halálos volt, a vendéglős másnap meg is halt.

— **Lóvásárlás korlátozása.** A m. kir. földmivélsügyi miniszter értesíti a közönséget, hogy mivel egyes vásárlási engedéllyel nem bíró lókereskedők és lóalkuszok a közönségtől oly célból vesznek lovakat, hogy azokat a katonai célokra óriási haszonnal eladják s ez által az eladókat tetemesen megkárosítják, tehát figyelmeztetik a lakosságot, hogy eladható lovakat csak oly lókereskedőknek adhatják el, kik az illetékes katonai hatóság vagy lóavató bizottság által kiállított vásárlási engedéllyel rendelkeznek.

— **A fény és egyéb jelzések eltiltása.** A hivatalos lap mai száma közli a m. kir. miniszterium rendeletét a h iradásra alkalmas fény s egyéb jelzések eltiltása tárgyában. A rendelet értelmében a magyar szent korona országainak egész területén (beleértve a parti-tengert is) tilos olyan fény (optikai) jelzéseket és h iradásra alkalmas jelzéseket alkalmazni, leadni vagy felvenni, amelyekkel közlések továbbíthatók. Aki ezt a tilalmat megszegi, az amennyiben cselekménye súlyosabb büntetendő rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el és tizenöt napig terjedhető elzárással és kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

— **Katonai lovakat nem szabad eladni.** A mely gazdának lovai az utóbbi lóosztályozás alkalmával nyilván tartási lapot kaptak, ezen lovakat — honvedelmi miniszter rendeletere szerint — másnak el nem adhatják.

— **A külfölddel való levelezés.** A kereskedelemügyi miniszter újra fölhívja a közönség figyelmét arra, hogy a külföldre, Ausztria és Bosznia-Hercegovina kivételével, szóló közönséges és ajánlott levelek a katonai ellenőrzés megejthetése végett nyitva kell postára adni.

Szerkesztői üzenetek.

„Egy hősnek! Hosszu lére eresztelt, rövid hazafias felhuzdulás, még hozzá rossz versbe szedve. Különben is névtelenül beadott közleményekre nem reflektálhatunk.

Eladó egy teljesen jó karban lévő 20-as „Premier“ kályha.
Sivó Ernő Abony.

ÚJ TEMETKEZÉSI VÁLLALAT nyílt meg a kaszárnya közép épületében.

Nyomatott Szerdahelyi J. könyvnyomdájában. Abony.